

ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ЗАГРОЗ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

На процес господарювання кожного сучасного підприємства, що діє в умовах ринкового середовища, здійснює вплив великий спектр факторів, які обумовлені внутрішніми та зовнішніми чинниками. Дані фактори можуть як сприятливо впливати на діяльність підприємства, так і загрожувати досягненню мети, створюючи низку перешкод. Важливого значення тема дослідження набуває в умовах сьогодення, коли багатьом вітчизняним підприємствам доводиться долати ряд криз та кризових ситуацій, пов'язаних з економічними, соціальними та політичними викликами, що безпосередньо впливають на їхній фінансовий стан та конкурентоспроможність на ринку. Розуміння необхідності налагодження дієвої системи діагностики та управління загрозами дозволить сформувати сучасну систему забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Всі процеси, що відбуваються в країні прямо або опосередковано впливають на середовище діяльності підприємств, і, відповідно на їх економічну безпеку. Основним імпульсом для побудови дієвої системи економічної безпеки підприємства є невизначеність, яка як зазначає Ф. Найт є фундаментальним атрибутом господарської реальності, тому «...якщо ми хочемо зрозуміти функціонування економічної системи, ми повинні осмислити суть і значення фактора невизначеності» [11, с. 195]. Саме невизначеність є вихідним пунктом сутності такої категорії «загроза». В ході дослідження сутності економічної безпеки підприємства встановлено, що «загроза» є першопричиною адже велика кількість підходів до економічної безпеки ґрунтуються на понятті «загрози». Як встановлено, науковці на сьогоднішній день не дійшли одностайності щодо трактування даного поняття. та «небезпека» представлено, табл. 1.

З огляду на дані табл. 1 зауважимо, що більшість науковців вважають, що:

- загрози це такі зміни; потенційні або реальні події; дії; сукупність умов, процесів та факторів, тобто їм притаманний динамічний характер;

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «загроза»

Автор	Визначення
Олейников Є. [2, с. 10]	Найбільш конкретна і безпосередня форма небезпеки або сукупність умов і факторів, що створюють небезпеку інтересам різних суб'єктів
Бандурка О., Духов В., Петрова К., Черв'яков І. [4, с. 10]	Потенційна можливість завдання шкоди суб'єктам господарюючої діяльності з боку окремих факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, тобто поява загрози визначає потенційну можливість економічних втрат для підприємства. Реакція останнього на появу загрози має проявлятися у формуванні передумов для відбиття можливої небезпеки
Зубок М.І та ін. [5, с. 18]	Потенційні чи реальні дії певних осіб (юридичних чи фізичних), здатні нанести конкретному суб'єкту матеріальної або моральної (шкодити іміджу суб'єкта) шкоди.
Академічний тлумачний словник [6]	Можливість або неминучість виникнення чогось небезпечного, прикрого, важкого для когось, чогось. Те, що може заподіювати будь-яке зло, якусь неприємність.
Куркін М.В. [7, с. 145]	Можлива небезпека, сукупність факторів та умов, які ставлять небезпеку у крайньому своєму вираженні потреб та інтересів особи, суспільства, держави. В свою чергу, під «економічною загрозою» розуміють потенційну можливість завдання шкоди з боку окремих факторів, обумовлених характером економічної діяльності та зовнішнім середовищем.
Ареф'єва О., Кузенко Т. [7, с. 146]	Сукупність умов, процесів, факторів, які перешкоджають реалізації національних інтересів або створюють небезпеку для них та суб'єктів господарської діяльності.
Пекін А. [8, с. 23]	Найбільш конкретна та безпосередня форма небезпеки або сукупність умов і факторів, які створюють небезпеку різним суб'єктам.
Єрмошенко М.М. [7, с. 146]	Конкретна і безпосередня форма небезпеки або сукупність негативних чинників та умов.
Матвеев Н.В. [9, с. 62]	Найбільш конкретна і безпосередня форма небезпеки або сукупність умов і чинників, що створюють небезпеку інтересам різних суб'єктів.
Горячова К. [10, с. 66]	Ще одна форма небезпеки – небезпека на стадії переходу з можливості у дійсність як наявна чи потенційна демонстрація готовності: відносно суб'єктів господарської діяльності – одних суб'єктів завдати шкоду іншим або по відношенню до процесів, явищ – негативно вплинути на господарську діяльність підприємства
Плетнікова І. [3, с. 9]	Найбільш конкретна і безпосередня форма небезпеки, коли для суб'єкта економічних відносин обов'язково настануть несприятливі наслідки, якщо не застосувати ніяких заходів для їх запобігання.
Ожегов С.І. [1, с. 388]	Можлива небезпека

- по відношенню до підприємства можуть бути викликані внутрішніми або зовнішніми чинниками;
- загрози призводять до небажаних змін предмета безпеки (підприємства); визначають потенційну можливість економічних втрат для підприємства; здатні порушити стійкість підприємства; створюють небезпеку, і як наслідок стають причиною збитків та втрат;
- вимагають застосування заходів для їх запобігання, нейтралізації та усунення.

Підсумовуючи вище викладене зауважимо, що загрози маючи динамічний характер можуть бути викликані як внутрішніми так і зовнішніми чинниками, здатні порушити нормальний фінансово-економічний стан підприємства, що в кінцевому підсумку негативно впливає на стійкість підприємства, і, для запобігання та усунення яких, потрібно застосовувати систему виважених заходів.

Висновки. Різні підходи до розуміння сутності загроз ще раз підкреслюють відсутність єдиної думки щодо природи даних понять. Проте, незважаючи на даний факт, можна зауважити наступне: наявність загроз змушує підприємство розвиватися, навчатися, удосконалюватися та відточувати свої захисні механізми з метою мінімізації впливу цих факторів на господарську діяльність підприємства. Таким чином забезпечення економічної безпеки вбачається в послабленні негативного впливу факторів, що прямо або опосередковано впливають на прийняття ризикованих рішень з метою запобігання загрозам підприємства.

Список використаної літератури:

1. Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка/ С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова. – М. Азбуковник, 1998. – 944 с.
2. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность): учеб.-практ. пособие/ Российская экономическая академия им. Г.В. Плеханова/ Е.А. Олейников (ред.) – М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997. – 288 с.
3. Плетнікова І.Л. Визначення рівня і забезпечення економічної безпеки залізниці : автореф. дис. на здобуття наук, ступня канд. екон. наук : спец. 08.07.04 «Економіка транспорту і зв'язку» / Харківська держ. академія залізничного транспорту / І.Л. Плетнікова. - Х., 2001. - 15 с.
4. Бандурка О.М. Основи економічної безпеки: підручник/ О.М. Бандурка, В.Є. Духов, К.Я. Петрова, І.М. Червяков. – Харків: Вид-во нац. ун-ту внут. справ, 2003. – 236 с.
5. Зубок М.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: Навч. пос. / [М.І. Зубок, І.С. Рубцов, С.М. Яременко, В.Г. Гусаров та ін.] – К.: Міжнародний фонд соціальної адаптації, 2012. – 222 с.
6. Академічний тлумачний словник української мови. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s>.
7. Костюк Ж.С. Поняття ризику, небезпеки та загрози як базових категорій розкриття сутності економічної безпеки підприємства/ Ж.С. Костюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. - № 43. – С. 142-149.
8. Пекін А. Економічна безпека підприємств як економіко-правова категорія / А. Пекін // Економіст. – 2007. – №8. – С. 23-25.
9. Матвеев Н.В. Экономическая безопасность предприятия: дисс. ... канд. екон. наук / Н. В. Матвеев. – М., 1999. – 224 с.
10. Горячова К. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К. Горячова // Економіст. – 2003. – №8. – С. 65–67.
11. Найт Ф. Риск, неопределенность и прибыль / Ф. Найт. – М. : Дело, 2003. – 360 с.